Výzkumný ústav bezpečnosti práce, v. v. i.
Jeruzalémská 1283/9, 110 00 Praha 1

Závěrečná zpráva o postupu prací a dosažených výsledcích za rok 2018

Číslo výzkumného úkolu: VUS4_04_VÚBP

Název výzkumného úkolu: Kvalita pracovního života 2018

Hlavní řešitel: VÚBP, v. v. i.

Spoluřešitel: SOÚ AV ČR, v. v. i.

Obsah

1 Cíle výzkumného úkolu 2
2 Postup řešení výzkumného úkolu 4
3 Dosažené výsledky/výstupy 14
4 Zhodnocení sledovaného období, přehled výstupů, výhled 14
5 Zdroje informací 15
6 Seznam příloh 15

1 Cíle výzkumného úkolu

Hlavním cílem bylo zjistit aktualizovanou subjektivně vnímanou kvalitu pracovního života ekonomicky aktivních obyvatel České republiky (dále jen "ČR"), získat aktualizovanou, doplněnou poznatkovou základnu v daném směru. K tomu bylo realizováno reprezentativní šetření „Kvalita pracovního života 2018", zpracována data dle certifikované metodiky a proveden import do webových aplikací (aktualizace dat včetně rozšíření pro možnost tvorby časových řad).

Zaměření a význam

Výzkumné aktivity byly cíleně zaměřeny na subjektivně vnímanou kvalitu pracovního života ekonomicky aktivních obyvatel ČR. Jednalo se o zajištění a získání zpětné vazby o účinnosti politik, koncepcí, strategií v oblasti sociální politiky. Získávání zpětné vazby je důležité pro tvorbu podkladů pro budoucí směřování politik v rámci zkvalitnění výkonu státní správy a efektivní alokace veřejných prostředků. Řešení projektu může přispět nejen k potřebnému rozšíření poznatků v dané problematice, ale i pro budoucí nastavení systému efektivního sběru a poskytování informací ohledně kvality pracovního života v ČR, který bude reagovat na změny a bude přínosný pro praxi.

Projekt má vazbu zejména na ukončený projekt programu Omega TA ČR č. TD020046 „Proměny kvality pracovního života" (2015) a vytvořené výstupy: „Metodika dlouhodobého monitorování subjektivní kvality pracovního života v České republice" a webové aplikace „SQWL Individual" a „SQWL Prezentace" (certifikovaná metodika). Řešeným projektem „Kvalita pracovního života 2018" je plněn závazný monitorovací ukazatel z platného implementačního plánu uzavřeného mezi VÚBP a MPSV (Osvědčení o uznání

certifikované metodiky vydalo Ministerstvo práce a sociálních věcí pod. č. j. 2015/75 229-312 dne 31. 12. 2015).

Výzkum v této oblasti přispívá k posunu poznání stavu a úrovně kvality pracovního života, prostřednictvím průzkumů a šetření podává reálný obraz o subjektivně vnímané kvalitě pracovního života včetně hodnoty zdraví v české populaci, přispívá k odhalení a identifikování nových rizik spojených s rozvojem a rozšiřováním progresivních technologií, se změnou charakteru práce, s uplatňováním nových forem organizace a řízení práce, se společensko-ekonomickými a dalšími změnami. Poskytuje podněty a návrhy vhodných způsobů řešení pro vrcholovou i podnikovou úroveň řízení (personální politiku firem) k žádoucí minimalizaci negativních dopadů předpokládaných změn včetně zvýšení účinnosti prevence rizik. Přináší podklady (podkladové informační materiály) jak pro rozhodování decizní sféry, tak i k využití v koncepční práci vrcholových orgánů a institucí při tvorbě vhodných podmínek, pro dlouhodobé a střednědobé plánování, tvorbu strategií a koncepcí rozvoje společnosti, včetně podkladů pro legislativní činnost a formulování politik a jejích priorit.

Výzkumné aktivity a činnosti řešitelského týmu mají interdisciplinární, mezioborový charakter využívající dlouho budované týmové vztahy s předními vědeckými pracovišti, zejména se Sociologickým ústavem AV ČR, Vysokou školou ekonomickou, Masarykovým ústavem vyšších studií ČVUT v Praze.

Projekt KPŽ 2018 řešen v rámci institucionální podpory MPSV

KPŽ 2018

- **Termín: Leden – prosinec 2018**
- **Řešitelé** - VÚBP, v. v. i. – **Ing. Lenka Svobodová** (ved. projektu); **Ing. Iveta Mlezivová** + podpůrný tým; CVVM SOÚ AV ČR, v. v. i. – **PhDr. Jiří Vinopal, Ph.D.; Mgr. Naděžda Čadová; Ing. Jan Červenka** + podpůrný tým
- **Hlavním cílem** je **zjistit aktualizovanou subjektivně vnímanou KPŽ ekonomicky aktivních obyvatel ČR - reprezent. šetření KPŽ 2018** (dle certifikované metodiky s importem do webových aplikací)

2 Postup řešení výzkumného úkolu

Řešení projektu probíhalo a bylo plněno přesně v souladu se šesti naplánovanými a schválenými etapami (popis a výzkumné činnosti viz následující schéma).

VA2_1: **Doba řešení:** od 02/2018 do 04/2018. Sběr relevantních informací z domácích a zahraničních zdrojů. **Popis aktivity:** V rámci dané aktivity bude probíhat sběr relevantních aktuálních informací z domácích a zahraničních zdrojů se zaměřením na problematiku kvality pracovního života, zpracování aktuálního přehledu k dané problematice. **Cíl aktivity:** Vytvoření přehledu k dané problematice. **Výstup/výsledek:** Přehled k dané problematice. **Druh výsledku**: Průběžný výstup vedoucí k plánovaným výsledkům. **Implementace výsledku:** Využití výstupu v rámci VA2_2.

VA2_2: **Doba řešení:** od 04/2018 do 11/2018. Příprava, realizace a vyhodnocení reprezentativního šetření v dané problematice. **Popis aktivity:** V rámci dané aktivity bude probíhat příprava, realizace a vyhodnocení reprezentativního šetření k problematice kvality pracovního života v ČR na vzorku 2000 respondentů, zpracování zprávy k reprezentativnímu šetření**. Cíl aktivity:** Vytvoření zprávy z reprezentativního šetření k dané problematice. **Výstup/výsledek:** Zpráva z reprezentativního šetření k dané problematice. **Druh výsledku:** Průběžný výstup vedoucí k plánovaným výsledkům. **Implementace výsledku:** Využití výstupu v rámci VA2 3, VA2 4, VA2 5 a VA2 6.

VA2_3: **Doba řešení:** od 11/2018 do 12/2018. Příprava a kompletace celého výsledku typu Vsouhrn s přílohami. **Popis aktivity:** V rámci dané aktivity bude probíhat příprava a kompletace celého výsledku typu Vsouhrn. **Cíl aktivity:** Zpracování souhrnné výzkumné zprávy s přílohami. **Výstup/výsledek:** Souhrnná výzkumná zpráva k dané problematice. **Druh výsledku:** „Vsouhrn“. **Implementace výsledku:** Daný výsledek bude využit jednak pro osvětovou a preventivní činnost v oblasti BOZP, a to prostřednictvím odkazu na webovou stránku jedinečné webové aplikace a v podobě jednoho elektronického přehledového informačního materiálu, který bude umístěn v termínu do 12/2019 na oborovém portálu resortu pro BOZP – bozpinfo.cz.

VA2_4: **Doba řešení:** od 10/2018 do 11/2018. Příprava a realizace odborného workshopu k dané problematice. **Popis aktivity:** V rámci dané aktivity bude probíhat příprava a realizace odborného workshopu k dané problematice – výsledek typu W. Bude se jednat o odborný workshop, který bude určen pro zaměstnavatele, zástupce rezortu, Rady vlády pro BOZP, zástupce svazů zaměstnavatelů, odborových organizací, odbornou veřejnost, předpokládaný počet účastníků: 20 - 100 osob, kde náplní bude jednak aktualizovaná poznatková základna v dané problematice a jednak představení výsledků reprezentativního šetření. Tento workshop se uskuteční v termínu do 11/2018. **Cíl aktivity:** Realizace výsledku typu W k dané problematice. **Výstup/výsledek:** Výsledek v podobě odborného workshopu k dané problematice. **Druh výsledku:** „W“. **Implementace výsledku:** Získané poznatky budou využity odborníky v oblasti BOZP, zástupci zaměstnavatelů, zaměstnanců, resortu pro osvětovou a preventivní činnost k posílení úrovně BOZP a v dalším vzdělávání specialistů. Na tomto workshopu obdrží účastníci podkladové materiály k náplni workshopu, současně budou tyto materiály umístěny po konání workshopu na oborovém portálu rezortu k problematice BOZP – bozpinfo.cz.

VA2_5: **Doba řešení:** od 10/2018 do 12/2018. Vytvoření rozšířené webové aplikace k problematice kvality pracovního života v ČR. **Popis aktivity:** V rámci dané aktivity bude probíhat vytvoření rozšířené webové aplikace k problematice kvality pracovního života v ČR – výsledek typu O. Půjde zde o vytvoření webové aplikace k problematice kvality pracovního života v ČR, s ohledem na požadavky rozšíření, doplnění, včetně nezbytného rozšíření funkcionalit a nastavení. Východiskem zde budou stávající webové aplikace „SQWL Individual“ a „SQWL Prezentace“. Součástí bude také specifikace požadavků na zajištění dalšího provozu. **Cíl aktivity:** Vytvoření rozšířené webové aplikace k dané problematice. **Výstup/výsledek:** Výsledky v podobě rozšířené webové aplikace k dané problematice. **Druh výsledku:** „O“. **Implementace výsledku:** Daný výsledek bude mít vlastní webovou adresu a bude volně dostupný pro osvětovou a preventivní činnost zaměstnavatelů, zástupců zaměstnanců a zaměstnavatelů, odborníků v oblasti BOZP, průběžně bude docházet k aktualizaci a doplnění.

VA2_6: **Doba řešení:** od 11/2018 do 12/2018. Příprava a publikování odborného článku k dané problematice. **Popis aktivity:** V rámci dané aktivity bude probíhat příprava a publikování odborného článku k dané problematice – výsledek typu J. Bude připraven odborný článek k dané problematice kvality pracovního života v ČR, který bude publikován v recenzovaném odborném časopise. Časopis výzkumu a aplikací v profesionální bezpečnosti /Journal of Safety Research and Applications (JOSRA), který je v elektronické verzi dostupný přes oborový portál rezortu v oblasti BOZP – bozpinfo.cz. **Cíl aktivity:** Realizace odborného článku, výsledku typu J k dané problematice. **Výstup/výsledek:** Výsledek v podobě odborného článku k dané problematice. **Druh výsledku:** „J“. **Implementace výsledku:** Získané poznatky budou využity ve veřejném i soukromém sektoru k posílení úrovně BOZP a pro odbornou činnost v dané problematice. Tento článek bude volně přístupný v elektronické verzi přes oborový portál rezortu v oblasti BOZP – bozpinfo.cz.

Záznam postupu a realizovaných aktivit

V počáteční etapě **VA2_1** byly činnosti zaměřeny na zahájení, administrativní a technickoorganizační zajištění řešení projektu. Následovalo zpracování a projednání, uzavření smlouvy o spolupráci se SOÚ AV ČR CVVM k metodické, organizační přípravě a realizaci reprezentativního šetření KPŽ 2018. Současně byl zahájen monitoring a soustřeďování zdrojů k problematice kvality pracovního života (KPŽ), pracovních a životních podmínek v ČR. Vytvořeno bylo elektronického úložiště pro dokumenty, informace, zprávy (*pdf, word, excel); navržena grafická a obsahová webová stránka projektu.

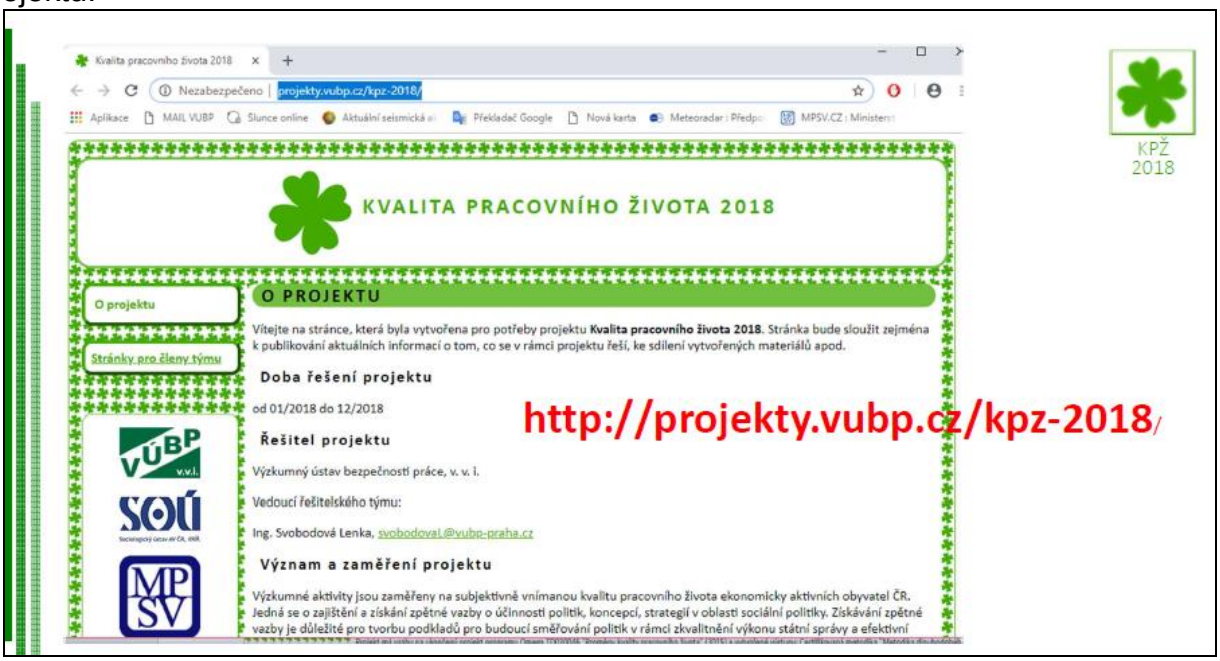

Následovalo zpracování rešerše relevantních aktuálních informací z domácích a zahraničních zdrojů se zaměřením na problematiku kvality pracovního života. Zpracovaná rešerše sloužila k vytvoření přehledu k dané problematice. Klíčová slova česky - Kvalita pracovního života; kvalita života, subjektivně vnímaná kvalita pracovního života; subjektivní životní pohoda, hodnota a důležitost práce; trendy práce (proměna); pracovní a životní spokojenost; pracovní podmínky; (posuzování kvality života na měnící se povahu zaměstnání, rovnováhu mezi pracovním a soukromým životem a sociální soudržnost). Klíčová slova anglicky - Quality of working life; Quality of life, subjectively perceived quality of working life; subjective well-being, value and importance of work; labour trends (change); satisfaction in work and life; working Conditions; (the assessment of quality of life to the changing nature of employment, work–life balance and social cohesion). Jazykové omezení: český, anglický, německý; Časové omezení: 2017-2018; Obsah: Aktivity v ČR; Zdroje dostupné v odborné knihovně VÚBP, v. v. i.; Volně dostupné zdroje – české; Volně dostupné zdroje – zahraniční. Zpracovaná rešerše je součástí Souhrnné výzkumné zprávy. Její součástí je dále vypracovaný rámcový přehled problematiky kvality pracovního života a souvisejících oblastí, které VÚBP, v. v. i. řešil ve spolupráci s dalšími subjekty, včetně seznamu relevantní literatury, zdrojů a odkazů.

V Průběhu prvního kvartálu 2018 proběhla řada jednání a pracovních schůzek řešitelského týmu. Plánované činnosti a výstupy etapy VA2_1 byly splněny.

V průběhu období duben až listopad 2018 byla činnost řešitelského týmu zaměřena na plnění další etapy **VA2_2**, na přípravu, realizaci, vyhodnocení a zpracování zprávy z reprezentativního šetření k problematice kvality pracovního života v ČR na vzorku 2000 respondentů.

Byl sestaven výzkumný nástroj ve formě standardizovaného dotazníku s rozsáhlým počtem 217 proměnných. Výběr respondentů proběhl kvótním výběrem ekonomicky aktivního obyvatelstva ČR ve věku od 18 let (velikost výběru 2300, počet dotázaných 2 068). Metoda sběru dat byla stanovena na formu osobního rozhovoru tazatele (počet tazatelů 246) s respondentem. Terénní reprezentativní šetření proběhlo v ČR od 26. května do13. června 2018. Podrobné údaje jsou uvedeny v technické zprávě ze šetření, která je obsažena v Souhrnné výzkumné zprávě.

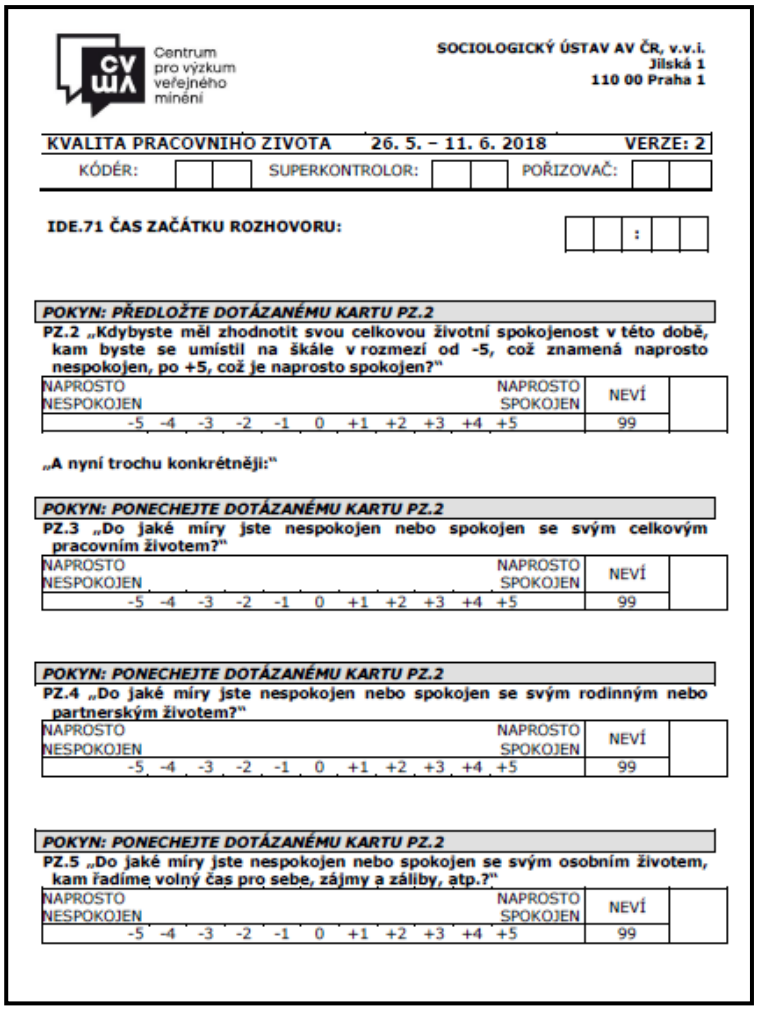

Centrum pro výzkum veřejného mínění

SOCIOLOGICKÝ ÚSTAV AV ČR, v.v.i.
Jilská 1
110 00 Praha 1

KVALITA PRACOVNÍHO ŽIVOTA 26. 5. – 11. 6. 2018 VERZE: 2

KÓDÉR: SUPERKONTROLOR: POŘIZOVAČ:

IDE.71 ČAS ZAČÁTKU ROZHOVORU: :

POKYN: PŘEDLOŽTE DOTÁZANÉMU KARTU PZ.2

PZ.2 „Kdybyste měl zhodnotit svou celkovou životní spokojenost v této době, kam byste se umístil na škále v rozmezí od -5, což znamená naprosto nespokojen, po +5, což je naprosto spokojen?"

NAPROSTO NESPOKOJEN										NAPROSTO SPOKOJEN	NEVÍ	
-5	-4	-3	-2	-1	0	+1	+2	+3	+4	+5	99	

„A nyní trochu konkrétněji:"

POKYN: PONECHEJTE DOTÁZANÉMU KARTU PZ.2

PZ.3 „Do jaké míry jste nespokojen nebo spokojen se svým celkovým pracovním životem?"

NAPROSTO NESPOKOJEN										NAPROSTO SPOKOJEN	NEVÍ	
-5	-4	-3	-2	-1	0	+1	+2	+3	+4	+5	99	

POKYN: PONECHEJTE DOTÁZANÉMU KARTU PZ.2

PZ.4 „Do jaké míry jste nespokojen nebo spokojen se svým rodinným nebo partnerským životem?"

NAPROSTO NESPOKOJEN										NAPROSTO SPOKOJEN	NEVÍ	
-5	-4	-3	-2	-1	0	+1	+2	+3	+4	+5	99	

POKYN: PONECHEJTE DOTÁZANÉMU KARTU PZ.2

PZ.5 „Do jaké míry jste nespokojen nebo spokojen se svým osobním životem, kam řadíme volný čas pro sebe, zájmy a záliby, atp.?"

NAPROSTO NESPOKOJEN										NAPROSTO SPOKOJEN	NEVÍ	
-5	-4	-3	-2	-1	0	+1	+2	+3	+4	+5	99	

Souhrnná výzkumná zpráva také obsahuje hlavní zjištění a vytvořený výzkumný instrument (dotazník a karty). Celá zpráva je uvedena v její příloze. V průběhu této etapy byla vyhodnocována získaná data ze šetření a postupně zpracovávaná standardní výstupní zpráva ze šetření. Výstupy této etapy VA2_2 byly využity v rámci následujících etap: VA2_3, VA2_4, VA2_5 a VA2_6. Plánované činnosti a výstupy etapy VA2_2 byly řešitelským týmem splněny.

Od října 2018 byla hlavní činnost řešitelského týmu zaměřena na věcnou a organizační přípravu plánovaného odborného workshopu (etapa **VA2_4**). Byl proveden monitoring možných míst pro konání workshopu. Proběhlo výběrové řízení a vybráno bylo nejvhodnější místo konání (salónek Praha, 2. patro, Hotel Olšanka, Táboritská 23/1000, Praha 3 – Žižkov). Zpracována byla pozvánka s programem. Workshop byl plánován pro 50 až 60 účastníků a byl určen zejména zástupcům rezortu, Rady vlády pro BOZP, odborových organizací, svazů zaměstnavatelů; zaměstnavatelům a odborné veřejnosti.

Zpracovány byly prezentace vystupujících řešitelů a také materiály pro účastníky. Workshop se konal 27. listopadu 2018, od 9:00 do 13:00 hodin s následujícím programem:

8:40-9:00	■ Registrace
9:00-9:10	Zahájení a úvodní slovo ředitele Výzkumného ústavu bezpečnosti práce, v. v. i.
9:10-9:20	Představení projektu (*Ing. Lenka Svobodová*)
9:25-9:50	Indikátor subjektivně vnímané kvality pracovního života v ČR (*PhDr. Jiří Vinopal, PhD.*)
9:50-10:00	■ Prostor pro dotazy a diskuzi
10:00-10:25	Vnímání a hodnocení prestiže povolání v ČR (*Ing. Jan Červenka*)
10:25-10:35	■ Prostor pro dotazy a diskuzi
10:35-10:50	**Přestávka na kávu**
10:50-11:15	Spokojenost ekonomicky aktivní populace ČR s aspekty pracovního života (*Mgr. Naděžda Čadová*)
11:15-11:20	■ Prostor pro dotazy a diskuzi
11:20-11:40	Současný charakter vykonávané práce z pohledu ekonomicky aktivní populace ČR (*Mgr. Pavlína Bulínová*)
11:40-12:00	Využívání flexibilních forem práce a pracovní doba z pohledu ekonomicky aktivní populace ČR (*Ing. Iveta Mlezivová*)
12:00-12:20	Vztahy, komunikace, subjektivně vnímaná zátěž při výkonu práce v současnosti v ČR (*Ing. Lenka Svobodová*)
12:20-12:30	■ Prostor pro dotazy a diskuzi
12:30-12:50	Nová role personálního managementu ke zlepšení kvality pracovního života v ČR (*Prof. Ing. Zuzana Dvořáková, CSc.)*
12:50-13:00	■ Prostor pro dotazy a diskuzi
13:00-13:05	Shrnutí a závěr jednání workshopu (*Ing. Lenka Svobodová*)
13:05-13:30	**Společný oběd**

Na workshopu vystoupili hlavní řešitelé z VÚBP, v. v. i. – Ing. Lenka Svobodová, Ing. Iveta Mlezivová, Mgr. Pavlína Bulínová, ze Sociologického ústavu AV ČR, v. v. i. – PhDr. Jiří Vinopal, Ph.D., Ing. Jan Červenka, Mgr. Naděžda Čadová a Prof. Ing. Zuzana Dvořáková, CSc. z Českého vysokého učení technického. Úvodní slovo patřilo řediteli VÚBP, v. v. i., Davidu Michalíkovi, který zdůraznil význam tohoto tématu a vyjádřil přesvědčení, že mu bude i nadále věnována náležitá pozornost. Celou akcí provázela profesionální moderátorka Pavlína Kvapilová (Český rozhlas, Česká televize).

Kompletní informace o workshopu včetně všech prezentací je uvedena v samostatné příloze Souhrnné výzkumné zprávy.

Na oborovém portálu BOZPinfo byl dne 10. 12. 2018 prezentován článek s informacemi o konání tohoto workshopu - dostupný na adrese: https://www.bozpinfo.cz/kvalita-pracovniho-zivota-novy-vyzkum-po-3-letech.

Plánované činnosti a výstupy etapy VA2_4 byly splněny.

V rámci další plánované aktivity **VA2_5** byla vytvořena rozšířená webové aplikace k problematice kvality pracovního života v ČR – výsledek typu O (s ohledem na požadavky rozšíření, doplnění, včetně nezbytného rozšíření funkcionalit a nastavení stávající webové aplikace „SQWL Individual“ a „SQWL Prezentace“).

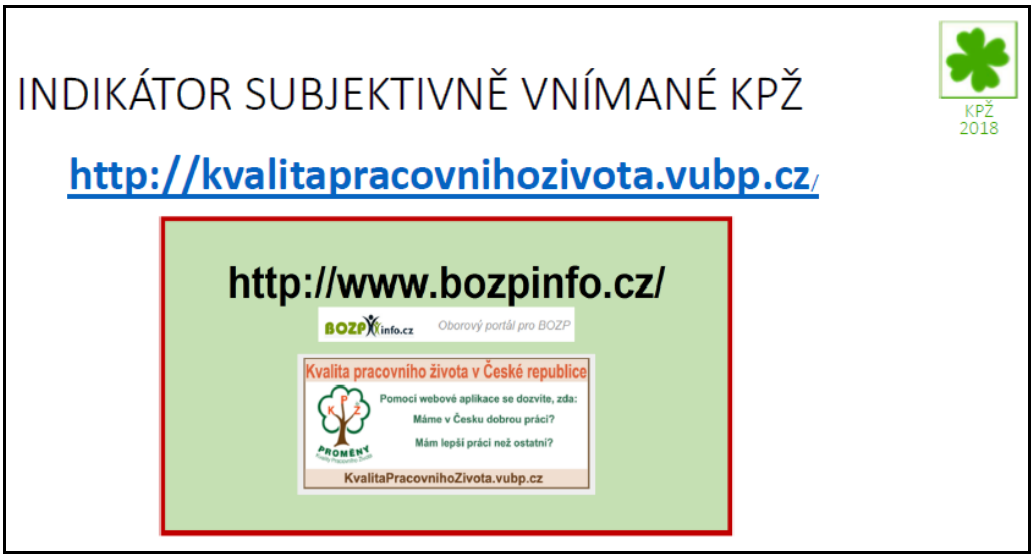

Modul aplikace je navržen jako statický content management/content presentation system, jehož jádrem je ScalaTex rendering engine (http://www.lihaoyi.com/Scalatex/) umožňující efektivní zobrazení článků ve formě webových stránek a jejich vzájemné provázání. Dynamickou částí aplikace je filtrace článků dle kategorií a štítků (tagů) implementovaná jako serverová komponenta. Serverová část aplikace je realizována na platformě Scala (https://www.scala-lang.org/), HTTP službě akka-http (https://akka.io/), kompatibilní s původní platformou akka-spray (http://spray.io/) v KPŽ. Webový design je založen na Twitter Bootstrap CSS frameworku (https://getbootstrap.com/), upraveném pro specifický design portálu KPŽ.

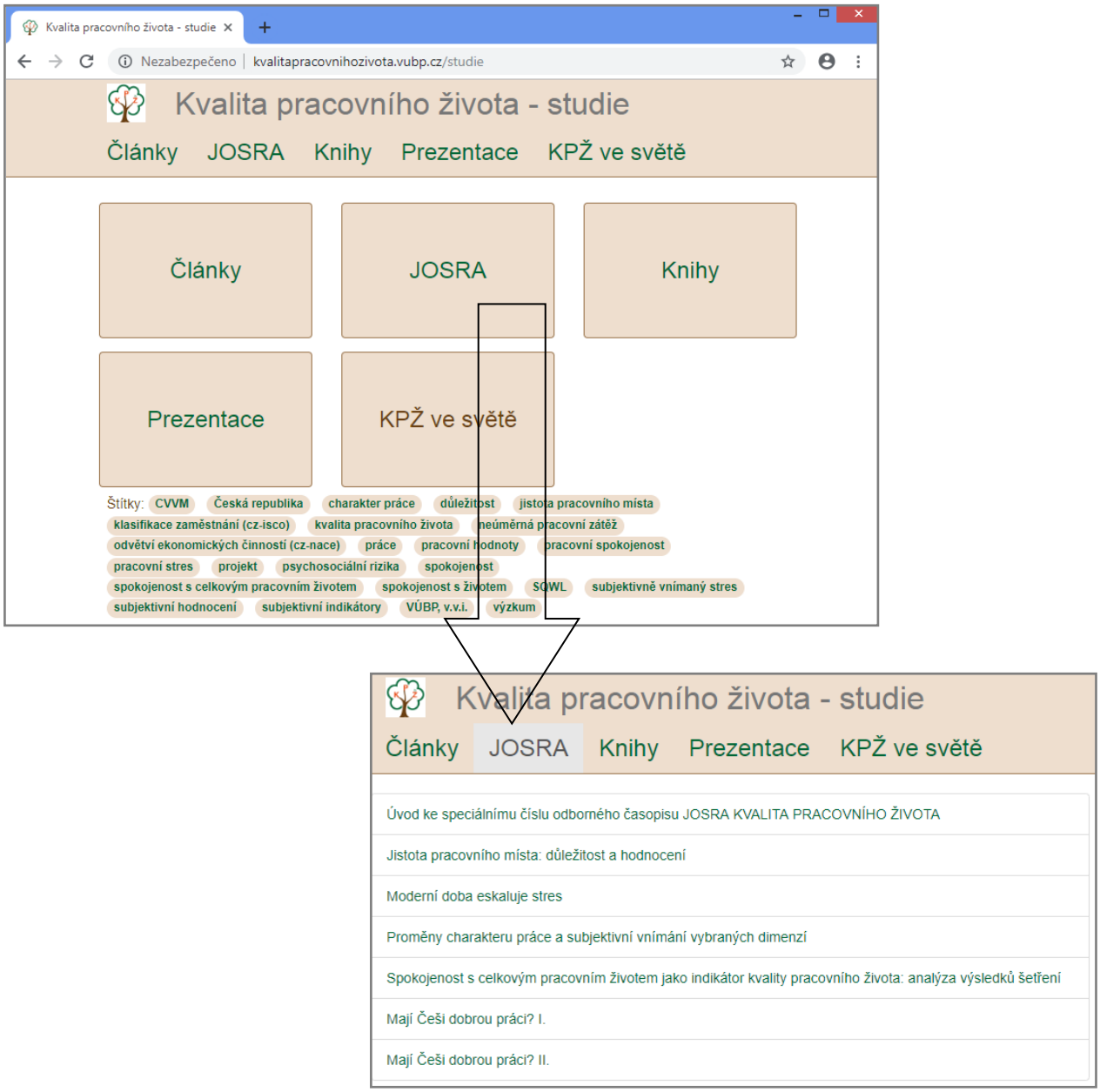

Součástí prací na rozšíření webové aplikace bylo zpracování dat z realizovaného šetření, jejich zpracování do požadované formy a provedení transportu do aplikace.

Tvorba časových řad

Důležitost (dle domén KPŽ)

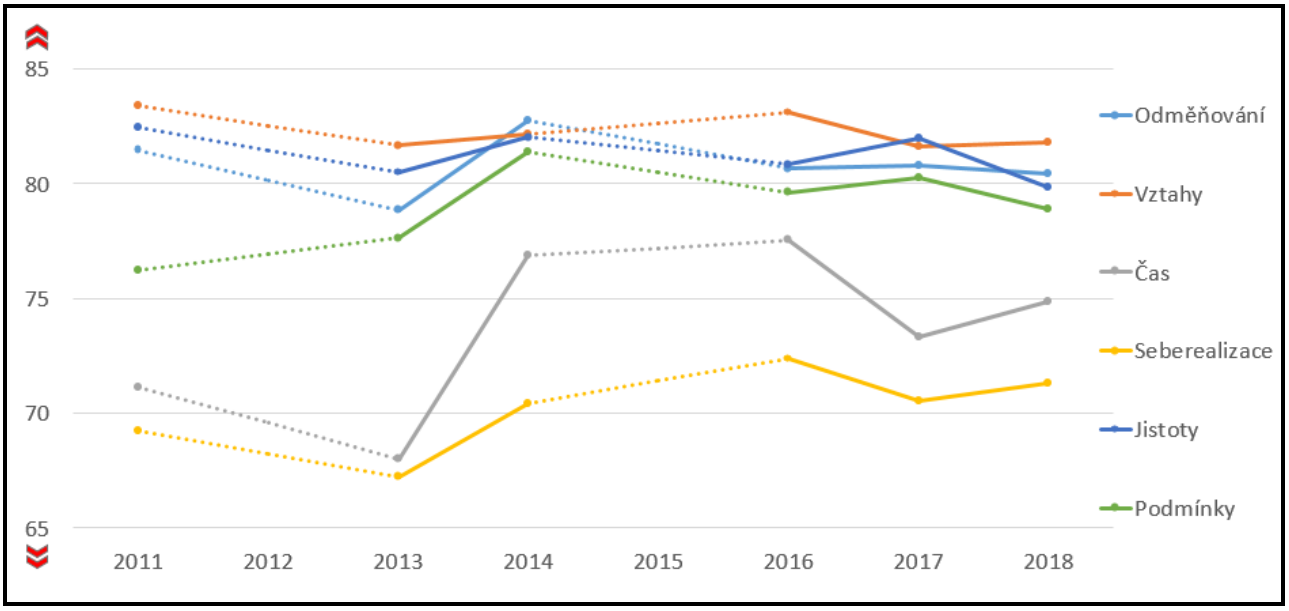

Spokojenost (hodnocení domén KPŽ)

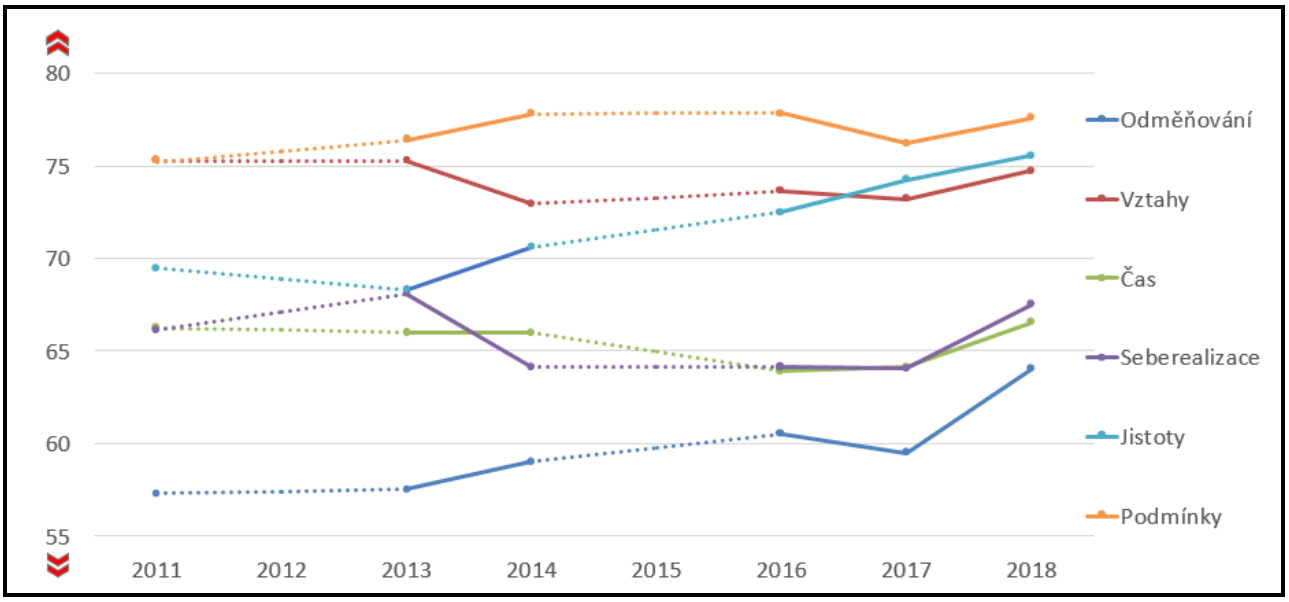

Plánované činnosti a výstupy etapy VA2_5 byly splněny.

V rámci dané aktivity **VA2_6** (v průběhu listopadu a prosince 2018) probíhala příprava a zpracování souboru odborných článků problematiky kvality pracovního života v ČR (výsledek typu J) k publikování v recenzovaném odborném časopise „Časopis výzkumu a aplikací v profesionální bezpečnosti/Journal of Safety Research and Applications“ (JOSRA), který je v elektronické verzi volně dostupný přes oborový portál rezortu v oblasti BOZP – bozpinfo.cz.

Speciální monotématické číslo se všemi recenzovanými příspěvky vyšlo v závěru roku 2018.

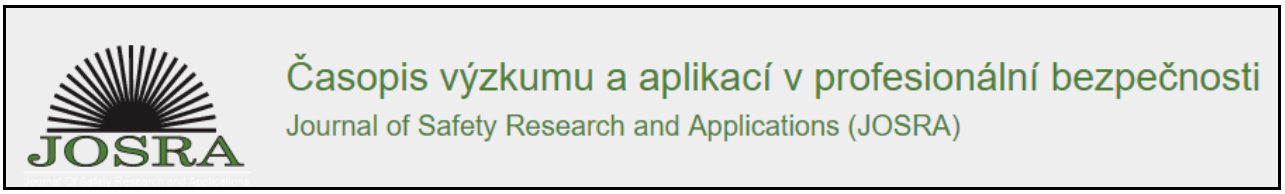

Kvalita pracovního života 2018 - Úvodník

Úvodník 31.12.2018 Ing. Lenka Svobodová JOSRA Kvalita pracovního života 2018

Speciální monotématické číslo odborného časopisu JOSRA přináší vybrané výsledky končícího stejnojmenného projektu řešeného v roce 2018 Výzkumným ústavem bezpečnosti práce, v. v. i. ve spolupráci s Centrum pro výzkum veřejného mínění Sociologického ústavu AV ČR, v. v. i. Projekt byl realizován v rámci institucionální podpory Ministerstva práce a sociálních věcí. Řešitelský tým ve složení: Ing. Iveta Mlezivová, PhDr. Jiří Vinopal, Ph.D., Ing. Jan Červenka, Mgr. Naděžda Čadová Prof. Ing. Zuzana Dvořáková, CSc.; vedený Ing. Lenkou Svobodovou předkládá odborné i laické veřejnosti sérii vybraných článků s informacemi a poznatky o aktuálně subjektivně vnímané kvalitě pracovního života ekonomicky aktivní populaci v České republice. Řešení projektu se opírá o interdisciplinární, mezioborový výzkum, využívající dlouho budované týmové vztahy s předními vědeckými pracovišti. Je zejména založen na tvorbě, realizaci a vyhodnocování terénních šetření a průzkumů.

Vývoj subjektivní kvality pracovního života v ČR

Recenzovaný 31.12.2018 PhDr. Jiří Vinopal, Ph.D. JOSRA Kvalita pracovního života 2018

Stať představuje základní výsledky sledování vývoje subjektivně vnímané kvality pracovního života v České republice. Využívá data z reprezentativních výzkumů pracujících, které byly realizovány od roku 2011 a při nichž byl uplatněn dotazníkový nástroj SQWLi (Subjective Quality of Working Life Index). Výsledky v první řadě ukazují, že na úrovni jednotlivých aspektů i širších domén pracovního života dochází v průběhu času ke změnám jak z hlediska jejich důležitosti, tak hodnocení. Naznačují také, že celkově došlo v posledních čtyřech letech ke snížení rozporu mezi očekáváními pracujících a jejich hodnocením kvality pracovního života.

Prestiž vlastního povolání v hlavním zaměstnání v ČR

Recenzovaný 31.12.2018 Ing. Jan Červenka JOSRA Kvalita pracovního života 2018

Na základě dat z výzkumu Kvalita pracovního života 2018 realizovaného v květnu 2018 na reprezentativním vzorku 2068 respondentů z ekonomicky aktivní populace ČR ve věku od 18 let článek představuje, jak ekonomicky aktivní lidé hodnotí prestiž své vlastní profese ve svém hlavním zaměstnání.

Subjektivní vnímání životní spokojenosti u ekonomicky aktivní populace České republiky

Recenzovaný 31.12.2018 Mgr. Naděžda Čadová JOSRA Kvalita pracovního života 2018

Subjektivně vnímaná spokojenost je důležitou součástí kvality života každého jednotlivce. Článek ukazuje, jak je česká ekonomicky aktivní populace spokojená se svým životem celkově i s jeho jednotlivými aspekty, a předkládá rovněž pořadí jednotlivých životních aspektů podle toho, jak jsou s nimi čeští pracující spokojeni. V textu je pak dále analyzován rozdíl ve spokojenosti s jednotlivými aspekty mezi muži a ženami, mezi pracujícími různého věku a vzdělání.

Současný charakter vykonávané práce a výskyt některých rizikových faktorů z pohledu ekonomicky aktivní populace ČR

Recenzovaný 31.12.2018 Mgr. Pavlína BULÍNOVÁ JOSRA Kvalita pracovního života 2018

Dynamika pracovního trhu v České republice s sebou neodmyslitelně přináší důsledky v podobě postupné proměny charakteru práce. Ruku v ruce s uvedeným trendem přicházejí nová pracovní rizika, nebo se silněji připomínají všeobecně známá. Zmiňované trendy jsou v článku doloženy statistickými údaji zachycujícími subjektivní hodnocení charakteru práce a pracovních rizik respondenty z dotazníkového šetření 2018.

Využívání flexibilních forem práce a pracovní doba z pohledu ekonomicky aktivní populace v ČR

Recenzovaný 31.12.2018 Ing. Iveta Mlezivová JOSRA Kvalita pracovního života 2018

Flexibilní formy zaměstnání nejsou v České republice prozatím natolik běžnou praxí, jako je tomu jinde v Evropě. Nicméně i český trh práce přináší v posledních letech potřebu se těmito alternativami více zabývat, především v souvislosti s rychlým rozvojem ICT, implementací nových technologií, robotizací a digitalizací a v neposlední řadě také ve vztahu k otázkám rodičovství, ekonomickým aktivitám žen-matek a rodinné politice státu. Příspěvek speciálního vydání časopisu JOSRA zmiňuje, jaké podoby může flexibilní práce mít a u vybraných z nich pak jejich stručnou charakteristiku. S využitím statistických výsledků subjektivního hodnocení respondentů v rámci reprezentativního šetření kvality pracovního života 2018 článek dokládá, jak se tyto flexibilní formy práce týkají naší ekonomicky aktivní populace, přičemž poukazuje na možné rozdíly subjektivních hodnocení podle pohlaví, věku, vzdělání a odvětvového členění. Hodnocení respondentů bylo rovněž analyzováno z pohledu práce přesčas, práce v noci a o víkendech. Fenomén poslední doby, kterým je být neustále k dispozici svému zaměstnavateli nebo zákazníkům, byl respondenty také subjektivně hodnocen.

Vztahy, komunikace, subjektivně vnímaná zátěž při výkonu práce

Recenzovaný 31.12.2018 Ing. Lenka Svobodová JOSRA Kvalita pracovního života 2018

Reprezentativní šetření „Kvality pracovního života 2018" obsahovalo široké spektrum otázek. Tento článek se zaměřuje na dva bloky otázek a z nich na vybraná tvrzení, která se týkala zejména interpersonálních vztahů, komunikace i některých negativních dopadů a zátěží respondentů v rámci současného zaměstnání a vykonávané práce.

Nová role personálního managementu ke zlepšení kvality pracovního života v ČR

Recenzovaný 31.12.2018 prof. Ing. Zuzana DVOŘÁKOVÁ, CSc. JOSRA Kvalita pracovního života 2018

Článek charakterizuje roli personálního managementu ve firmě v kontextu proměn české ekonomiky a možném přínosu personalistiky ke zlepšení kvality pracovního života. Personální útvar je závislý na velikosti a segmentu ekonomické činnosti firmy, názoru vlastníka o přínosu personálních procesů k přidané hodnotě firmy a na změnách v pracovních vztazích. Neznámou budoucnosti je vytváření nových personálních pozic a jejich vliv na motivovanost zaměstnanců.

Dostupné z: https://www.bozpinfo.cz/casopis-josra.

Plánované činnosti a výstupy etapy VA2_6 byly splněny.

V poslední etapě, v projektovém plánu označené jako **VA2_3**, probíhala v závěru roku 2018 příprava, zpracování a kompletace celého výsledku typu Vsouhrn - Souhrnné výzkumné zprávy s přílohami.

Plánované činnosti a výstupy etapy VA2_3 byly splněny.

3 Dosažené výsledky/výstupy

Výsledky/výstupy řešeného projektu „Kvalita pracovního života 2018“:

- **Souhrnná výzkumná zpráva** (**kód Vsouhr**) o získaných poznatcích a aktuálně vnímané kvalitě pracovního života v ČR, včetně příloh (zpráva z realizovaného reprezentativního šetření KPŽ 2018 a další dokumenty).
- **Odborný workshop** (**kód W**) k dané problematice, který se konal 27. listopadu 2018 a byl určen pro zaměstnavatele, zástupce rezortu, Rady vlády pro BOZP, zástupce svazů zaměstnavatelů, odborových organizací, odbornou veřejnost. Jeho hlavní náplní byla aktualizovaná poznatková základna a představení výsledků reprezentativního šetření „Kvalita pracovního života 2018“.
- **Webové aplikace** (**kód O**) k problematice kvality pracovního života v ČR, s ohledem na požadavky rozšíření, doplnění, včetně nezbytného rozšíření funkcionalit a nastavení. Východiskem zde byly stávající webové aplikace „SQWL Individual“ a „SQWL Prezentace“.
- **Odborný článek** (**kód Jrec**) byl rozšířen na celý soubor recenzovaných článků k dané problematice kvality pracovního života v ČR. Články byly publikovány závěrem roku 2018 ve speciálním monotématickém čísle recenzovaného odborného časopisu JOSRA (Časopis výzkumu a aplikací v profesionální bezpečnosti - Journal of Safety Research and Applications), který je v elektronické verzi dostupný přes oborový portál rezortu v oblasti BOZP – bozpinfo.cz.

4 Zhodnocení sledovaného období, přehled výstupů, výhled

Projekt „Kvalita pracovního života 2018“ byl intenzivně řešen v krátkém ročním termínu. Všechny požadované výsledky/výstupy byly splněny. Splněn byl stanovený hlavní cíl, a to zajistit aktualizovanou subjektivně vnímanou kvalitu pracovního života ekonomicky aktivních obyvatel ČR prostřednictvím reprezentativního šetření KPŽ 2018, zpracováním dat dle certifikované metodiky a provedení importu do webových aplikací (aktualizace dat včetně rozšíření pro možnost tvorby časových řad). Přehled výstupů je uveden v předcházejících bodech této zprávy. Monitorování kvality pracovního života by mělo v budoucnu pokračovat ve vhodném časovém intervalu pro naplňování časových řad a pro realizaci zpětné vazby o vývoji této oblasti.

5 Zdroje informací

Řešení projektu se opíralo o dlouhodobě budovanou poznatkovou základnu o kvalitě pracovního života v ČR ve VÚBP, v. v. i. Přehled získávání informací, údajů a dat je uveden v Souhrnné výzkumné zprávě (řešené projekty vztahující se ke kvalitě pracovního života, provedená terénní šetření, základní anotační rešerše, přehled literatury apod.)

Nejdůležitějším zdrojem informací pro řešení projektu byly výsledky reprezentativního terénního šetření „KPŽ 2018“. Neméně významným zdrojem využívaných informací byl ukončený projekt programu Omega TD020046 „Proměny kvality pracovního života“ (2015) a vytvořené výstupy: Certifikovaná metodika „Metodika dlouhodobého monitorování subjektivní kvality pracovního života v České republice“ a webové aplikace „SQWL Individual“ a „SQWL Prezentace“.

6 Seznam příloh

- **Příloha č. 1 - Souhrnná výzkumná zpráva (Vsouhrn)**
- **Příloha č. 2 – Výstupní zpráva ze šetření**
- **Příloha č. 3 – Prezentace z workshopu**
- **Příloha č. 4 – Soubor odborných článků**